

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

2. Deus solus, & qua Deus siue secundum essentiam specificatium
diuinæ scientiæ formaliter est.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

doque verosimilius esse ostendimus: quare in Deo scientiam, & obiectum realiter, imo & formaliter identificari posse, licet in creatis, ne realiter quidem, identificari queant: proinde in his realiter physicè respectiva transcendentaliter sui obiecti cognitio omnis sit, facile fidebitur.

10. Primo: quia creata cognitio, cum solum entia rationis, sua quasi activitate facere possit, reliqua cognoscenda, quæ non ficta, sed vera cognoscibilia sunt, supponere necessario debet: maximè, cum cognitio indicativa est, quæ materiam iudicii necessario supponit: nequit autem ipsam cognitionem supponere, ne sit antequam esse, non solum physicè, sed & mente concipiatur. Secundo: quia vis cognoscitiva, & cognitio eo magis minime sibi commutatorum cognoscitiva est, quo perfectior, imperfectiorve est. Hinc imperfectiora animalia nihil suorum actuum percipere valent: atque è sensibus, externi (qui imperfectiores sunt, adhuc in brutis perfectioribus) suos alius non percipiunt: quos tamen interni percipit sensus in virtute: si ergo supra suos actus reflexiva virtus à perfectione potentie cognoscitivæ debet provenire, ut ex experimentis evincitur, fiet sane, imperfectam, nec summè cognoscitivam potentiam, non summè, sed valde limitatam virtutem reflexivam supra actus suos habere posse: ac proinde eodem actu non posse supra ipsum reflectere: posse autem ita reflectere divinam, quæ summè cognoscitiva potentia est, nihilque ex prædicato entis à se, ad sui, luxque cognitionis & scientiæ existentiam supponere potest: maximè, quia alias infinita ac summa scientia non esset.

11. Testimonium ex S. Th. pro necessitate distinctionis realis scientiæ à suo obiecto, distorto sensu adducitur: ut plerique testimonia ab unoquoque pro sua sententia induci solent. Id quod, vel inde satis constat, quod expresse loco à nobis citat, ex 1. parti, de scientia Dei loquens dicit: primum cognoscitivum, seu intellectivum, qui Deus est, primamque eius scientiam esse idem ipsum primum intelligibile: loco ergo opposito ex 3. contra gentes agit expresse de amore & intellectu creatis: disputans in quoniam eorum actuum nostra formalis beatitudo consistat in creatis autem non negamus obiectum, & actum, siue intellectus, siue amoris primum intelligibile esse non posse. Illud denique de representatione, quæ realiter à representatione debet differre, de intentionali representatione falsum esse ex dictis constat: imo Rex ut potest seipsum in scena representare: neque Christus Dominus seipsum in cruce patientem, macta: unque crucem, in incurrente Eucharistia sacrificio, quod illius crucem memoriale & representatio est, representat.

CERTAMEN II.

Deus solus, & quia Deus, siue secundum essentiam specificatum divine scientiæ formaliter est.

1. Recentiores Complutenses, cum quibus ingenij quam animi distidium nobis, tam in philosophis, quam in Theologis semper fuit, manuscripto de volunt, negant Deum suæ scientiæ, etiam prout in Deum ipsum fertur, specificatum obiectum esse: licet verum obiectum sit: quia specificatio, vera quædam causalitas specificantis in specificatum est, atque huius ab illo dependentia, quæ eiusdem ad seipsum esse nequeunt: quia vero facile huic argumento distinctione virtuali satisfieri posse putant (cum tamen inter Dei scientiam respectu sui nulla virtualis distinctio intercedat) aliter conclusionem probant: quia infinitas cognitionis, & representationis divine competit divine cognitioni præcisè: quia Dei. & divina est: ergo non sumitur ex Deo, ut obiecto. Probant autem: quia alia attributa omnia infinita sunt, prædicto: imo, cum habeant obiectum creatum ut patet in omnipotentia: inde vero probant consequentiam: quia si prædicato divini, seu quod Dei possessivè sit competit

divinæ cognitionis sui, suæque representationis infinitas tota, competit quidem ei & prædicato superiori, & communis attributis omnibus omnibus: quare impertinenter se habebit ad illam Deus, ut obiectum: sicut, quia cognitio Angelis ex prædicato accidentis substantiæ spiritualis superius est, omnibus eius accidentibus contentis spiritualitas, quod sit huius obiecti spiritualis, vel materialis impertinens est ad eius spiritualitatem. Confirmantur: quia opera humanitatis Christi independentes ab obiecto honesto infinitum habent valorem: præcisè ex infinita operantis dignitate proveniente ex unione hypostaticæ: ergo, & cognitio divina infinitatem habebit independentem ab obiecto vilo, & sola Dei cognoscens infinita perfectione. Neque enim minus repugnat, actum, & operationem infinitæ essentia divine limitatæ perfectionis esse, quam limitati meriti actum naturæ unitæ Deo hypotharicæ. Cum non magis determinata sit dignitas unionis ad infinitum meritum, & valorem suorum operum, quam infinitas naturæ ad infinitatem suorum actuum.

2. Histamen non obstantibus vera nostra conclusio est: scientiam Dei à Deo ipso non solum, ut intelligente intentionaliter actus, sed ab ipso, ut obiecto verè specificari adæquatè, ut communiter Theologi dicunt: qui propterea Deum suæ scientiæ primarium, & specificativum obiectum vocant: reliqua vero creata secundarium: ita sentiunt S. Thom. 1. par. qu. 19. art. 5. Vbi eius interpretes Caiet. & Dominici reliqui, Vasquez ibi & d. 60. Arrub. d. 29. cap. 3. Magn. Albert. in 1. d. 35. art. 1. Agyd. qu. 3. Dur. quæst. 2. Argentina qu. 1. Scotus quæst. 1. § ad ista, Alen. 1. par. qu. 23. met. 1. & 2. atque qu. 25. metaph. 2. art. 2. Henricus quodlib. 9. qu. 2. & uno verbo fere Theologi omnes: & quidem nihil creatum, siue possibile, siue futurum scientiam Dei specificare posse facile probatur: quia si ab eis specificaretur maioris necessitatis, quam creata, à quibus specificaretur, scientia Dei esse non posset: id quod cum summa divinorum omnium, adhuc comparativa, necessitate stare minime potest. Secundo hoc volunt Doctores omnes, qui creaturas obiectum secundarium divine scientiæ esse docent: quod autem Deus suæ scientiæ specificativum sit, probatur primo ex consensu Theologorum etiam, qui Deum obiectum primarium suæ scientiæ esse teneant. Neque enim obiectum scientiæ primarium est, quod est nobilius illorum, quæ per illam representantur. Alioquin è duobus æque primo per eandem cognitionem representatis nobilius obiectum primarium esset: ac proinde altero, ex representatione etiam, deficienter cognitio eadem in creatis perseveraret: dum tamen nobilius aliud representaretur, quamdiu enim obiectum primarii cognitionis perseveraret, perseveraret etiam cognitio: quia hoc solum est obiectum per se illius: secundaria vero obiecta eius, sunt obiecta per accidentem.

3. Respondent Recentiores Deum dici, esseque obiectum primarium, & motuum suæ scientiæ, non, quia nobilius præcisè illius obiectum est: sed, quia, licet de se Deus, ut intellectus, determinatus sit, ut quandoque cognoscat infinite cognoscat, habeatque infinitam cognitionem: tamen Deus ipse, ut obiectum movet obiectivè, ut de facto ea infinita scientia, & cognitio sit: ac proinde trahit ad se illam infinitam cognitionis perfectionem, quam eidem cognitioni, ut intellectus determinat Deus. Contra tamen est: quia vel, ita determinatus est Deus, quia intellectus, ut infinite cognoscat, quandoque cognoscat, ut quodcumque obiectum occurrat menti divine movere possit, ut de facto sit ea infinita cognitionis perfectio, ad seque illam trahere independentem ab eo quod Deus ipse divine menti obduceretur, & cognoscat, vel non? Si primum æque verumque, creatura, & Deus primarium scientiæ divine obiectum erunt: obiectum primatum obiectis è forma nobilitatis, & perfectionis entitativæ eorum primatum contra omnes, & ratione facta deferat: quod refugiescas. Si autem sine Deo cognitio nequit esse ea motio obiectiva, ut de facto sit ea infinita perfectio divine cognitionis, ad quam Deus, ut intellectus non aliter determinatus est, quam sub conditione, quod Deus per cognitionem menti divine obiciatur: ergo non est Deus, ut intellectus, adæquata ratio, & principium absolute infinite perfectionis suæ scientiæ, sed solum in adæquatum, quod completur Deo ipso, ut obiecto, & sub conditione, quod Deus, ut obiectum moveat ad sui cognitionem intentionaliter. Hoc autem ipsum est esse obiectum

obiectum primum specificatum: ergo eiusmodi obiectum est solus Deus respectu sue scientia.

4. Probatur secundo: quia cognitio essentia sua aequae est obiecti alicuius cognitio; atque est alicuius intellectus: est enim actualis exercitium representandi aliquid alicui, atque est potentia intellectus exercitium: ergo nulla eius perfectio, aut infinitas esse, intelligi potest independentem ab omni obiecto: implicat enim essentia perfectionem esse, aut intelligi non intellecta, seu sublatam essentia: maxime, cum perfectio, seu infinitas, ne formaliter metaphysice quidem, ab essentia infiniti differt, ut in diuinis euenit; quae omnia per essentiam suam infinita sunt. Et quidem, si cognitio ex genere, & essentia sua eiusque perfectio independentem ab obiecto, primum saltem, intelligi, & esse potest: non est cur in creatis attendenda sit obiecti perfectio, ut cognitioni perfectio entitativa taxetur; sed solius principij efficiens habenda ratio erit. Dices in creatis principium efficiens, seu cognoscens, non esse determinatum ad tantam perfectionem cognitionis, sicut in diuinis ad infinitam cognitionem. Offendi argumento primo, non ita esse determinatum absolute, & adaequate principium efficiens ad infinitam suae cognitionis perfectionem, in Deo, sed solum inadaequate, & ex parte sua, ac sub conditione obiecti infiniti etiam, seu Dei obiective mouentis. Contra secundo: quia, si semel illud principium negetur: quod scilicet cognitionis, ut sic, essentia eiusque perfectio nequeat esse, aut intelligi sine ordine ad obiectum, atque dependentem etiam ab illo aequae atque a principio seu potentia cognoscente: non est unde probetur cognitionis creatae entitativam perfectionem non posse determinari & solius potentiae cognoscituae perfectione: ratio enim unica ad id probandum est: quia cognitio est genere suo aequae primo, & indissolubiler respectiva est obiecti, & potentiae: ac proinde ex alterutro potest eius essentia, atque entitativa perfectio limitari.

5. Hinc apparet falsum esse illud antecedens, cui suam doctrinam sustinendam imponebant recentes. Nempe infinitatem diuinæ cognitionis & prædicato superiori, quam eius respectus ad obiectum ipsi conuenit: nempe ex prædicato diuini communi omnibus eius attributis: licet enim, quicquid diuinum est, infinitum esse debeat per essentiam suam, tam physicam, quam metaphysicam, non tamen absque sua essentia aliquid infinitum per essentiam esse potest: id enim in terminis implicat: ex eo ergo, quod diuinum est per identitatem, cum Deo debet esse quicquid diuinum est infinitum per essentiam: Ad id autem opus est, ut quicquid essentia sua respectum extremorum est, utrumque extremum infinitum simpliciter habeat, neque aliter in Deo esse possit: quæ etiam ratio præcipua est, ut Dei omnipotentia à creaturis omnino absoluta asseratur (quantum recentes hi non ammaduerunt respectum illarum esse docere: ac subinde sublati possibilibus defectibus: quare nec fore omnipotentiam, nedum infinitam fore, eadem consequentia, qua nunc contra ipsos absque obiecto cognitionem, nedum infinitam, sed neque cognitionem fore) atque ut clarius videas æquiuocationem eius vocis *diuinum*, quæ recentes hosce decepit: aduerte diuinum vniuersum proprium, quicquid identice Deus re ipsa est: & actus intellectus, & amoris, qui sunt vitales intentionales, diuinos specialiter dici: quia à potentia intellectiva, vel volitiva diuina vitaliter intentionaliter eliciuntur: rogo ergo Recentēs an intellectus *diuina* infinitas prædicato illo superiori, & vniuersali omnibus diuinis attributis, scilicet diuine, per solam physicam identitatem cum Deo, adaequate determinetur, an per specialius aliud *diuina* per efficientiam intentionalem ab intellectu diuino? si primum: ergo contra hos recentiores non determinatur infinitas diuinæ cognitionis ex prædicato *diuina* intentionalis scientiæ à diuino intellectu: quia ex superiori alio *diuina* identice, si quid eorum argumentorum probat determinatur: si secundum: cum eodem gradu sit cognitio à potentia elicitiva, & ab obiecto, non conueniet ei ex prædicato superiori, cessatque argumentum, seu æquiuocatio recentiorum.

6. Itaque & prædicato *diuini* identice infinitum essentia sua quodvis prædicatum diuinum debet euadere, quod essentia sua respectum neque realiter, neque intention-

naliter est: sed adaequate, & absolute ad eiusmodi infinitatem est determinatum: quod essentia vero sua respectum alterutro modo est, nequit in sue essentialis perfectionis infinitate ab extremis magis, quam ab essentia sua prædicare: quare determinatio ex prædicato diuini identice absoluta, & adaequate proxima ad eorum infinitatem per essentiam non est: sed dependenter ab extremorum infinitate, & remote: quatenus ad extrema infinita determinat. Hinc euadent pariter omnipotentia, æternitatis, immanentia, & similia, quæ respectiva aliorum essentia sua non sunt. Item spiritualitas accidentium Angelis, quæ, qua talia solum substantiam spirituales tamquam subiectum requirunt.

7. Quoad præcedentiam, & prioritatem veram Dei, ut obiecti respectu scientiæ sue videbitur alicui possit concedi veram prioritatem intentionalem, licet non physicam: sicut de prioritate actiua vera intentionali potentia intellectiva respectu scientiæ eiusdem dicebamus. Non satis capio posse esse veram prioritatem viliam eundem formalitatis ad seipsam, adhuc formaliter: quare, licet scientia respectu aliorum ad ipsa prædicatorem, & formalitatem diuinam posterioritas vera atque in illa prioritas vera obiectiva concedi possit: aut scientia respectu sui ipsius vera prioritas assignari non poterit. Ceterum nihil diuinum prioritate vera obiectiva diuinam scientiam præcedere vero mihi similis est: quia concedere obiecti terminantis præcisè cognitionem nullum dicit in illam influxum verum, sicut cum dicit potentia intellectiva ex speciali ratione sua, & vniuersali vitalitatis. Ex eo autem, quod formalitatis alia à scientia distinguatur formaliter ab illa, satis non est, ut statim obiecti influxus verus in illam, veraque prioritas concedatur: tum quia influxus ex distinctione vnius ab alio non inferitur: ut patet in pluribus, sed ex munere, quod in obiecto, qua tali terminandi primario, seu secundario est, non influendi. Nec satis videtur manus obiecti primarij esse specificare cognitionem: id enim solum est terminum necessarium esse quod prioritas & influxus non est, ut patet in actione, & termino respectu illius: quod si eam specificationem extrinsecam prioritatem fore contendas, non multum grauebor. Cum terminus extrinsecus aliquo modo sit neque à diuina scientia positus ut terminus actionis per ipsam ponitur, sed suppositus.

8. Denique assero tertio, obiectum primum & specificatum diuinæ scientiæ, formaliter, & metaphysice loquendo, non esse diuinum omnia, adhuc necessaria, sed solum prædicatum essentiale, seu essentiam metaphysicam Dei: licet physicè identice, & materialiter sint omnia necessaria; communia, non autem personalia & contingentia: est conclusio nostri Granados 1. p. tract. de scientia Dei 1. m. 4. & Valg. d. 4. c. 3. & d. 6. c. 3. & recentiorum plurium, & doctorum omnium, quos dedimus contra de Trinit. d. 5. Vbi ostendimus, verbum non procedere per se quarto modo ex cognitione creaturarum, personarum, & actuum liberorum; & si contra magnum meum magistrum Didacum Daza, & alios qui asserunt, Deum secundum omnia sibi identice primum & specificatum suæ scientiæ obiectum. Ratio de personis, & contingentibus est: quia pro priori natura, seu originis stare debet obiectum per se quarto modo requisitum ad processionem, ac proinde ad cognitionem infinitam per essentiam: quare, quæ pro posteriori adueniunt, nihil cognitionis in Deo ponunt, neque obiecta primaria, seu specificata esse possunt: quod ipsum habet cognitio respectu volitionis præsentis libere: quæ suo modo intentionali verè præcedit & à quæ vbi talis, nequit specificari: ed contingens formaliter fit. Sed tam de his, quæ de reliquis ab essentia metaphysica Dei, ut ab ea præcisè, non specificant formaliter & primario diuinam scientiam loco citato de Trinit. probauimus: ac rursus proba: tum, quia ordine metaphysico primum est, atque in genere entis simpliciter, imo simplicissime talis, obiectum infinitum per essentiam: ac proinde sufficiens infinitam simpliciter infinitatem diuinam terminare cognitionem: quare reliqua nihil, metaphysice loquendo, cognitionis, & repræsentationis addunt: cum, quasi posterior cognoscantur, tum præcipue, quia tota veritas obiectiva diuina formaliter in essentia metaphysica Dei, seu prædicato entis à se in

diuinit est: ratione cuius reliqua diuina siue communia, siue personalia, vera adiectiue metaphysice sunt, habentque positum soliditatem essendi non apparenter, in quo veritas metaphysice sumpta consistit: vt constat ex controu. de Trinit. l. 6. q. 2. & ex contr. 1. quare, cum cognitio & veritate, tanquam à formali specificatio, & primario obiecto specificetur, per se metaphysice, & formaliter loquendo, ab essentia metaphysice adæquate specificabitur: quæ his opponi poterant (quod Dei cognitio, vt pote intuitiua, nequit vere concipi in vnum Dei prædicatum sine alio fieri) salum esse constat ex dictis sæpe, tam hoc toto quam controuersis de Trinitate, & incarnatione, vbi docuimus cognitionem, etiam intuitiua, præcisiua ex parte obiecti esse posse: secundo, eo admisso, solum probare reliqua ab essentia obiecta necessaria simul cum essentia cognitionis diuinæ obiecta esse debere, non autem specificatiua formalia, seu ratio, sub qua, ab ea attingantur, sed solum materialia, quæ ratione essentia, cui identificantur materialiter, iure identitatis, attinguntur.

CERTAMEN III.

Qui obiecta alia à Deo ad diuinæ scientiæ obiectum primarium & specificatiuum aduocant, confutantur.

1. **N**on desuere, qui, licet Deum respectu cognitionis sui primarium obiectum & specificatiuum adæquate esse doceant: imo, & cognitionis eiusdem, quatenus inde ad creaturas indirecte terminetur; aut respectu cognitionis Dei de creaturis directe immediate habere independenter ab eo, quod seipsum cognouerit, creaturas solas esse directum primarium specificatiuum, & adæquatam obiectum, docuerint: ita Scot. in 1. d. 35. q. 1. §. Ad ista quidquid aliter eum in meliorem interpretetur sententiam Valentia. 1. p. d. t. gener. q. 14. vt clare ostendunt Valsq. d. 60. c. 1. & 2. de attrib. cap. 21. & sequuntur Scotum Gregor. d. 36. & alij in manuscriptis referentes nostrum Valsq. d. 50. & 60. citata: Cum tamen ille solum neget Deum, vel beatos cognoscere illas in seipso, tanquam in obiecto adæquate primario & specificatiuo siue omniscientiæ & cognitionis obiectum quorumque, vt semper asseruit: atque eo sensu Patrum testimonio, quæ cognitionem creaturarum à Beatis, vel à Deo in seipso, tanquam in medio sonare videbatur, constanter vbi vis exponit. Ceterum doctrina hæc duplicem ponit in Deo creaturarum cognitionem; alteramque ab altera omnino independentem, & inconnexam: quod repugnat prædicato scientiæ diuinæ, quæ, quæ diuina præcise cognitio, è suo essentiali conceptu indissolubiter, etiam formaliter, infinita in suo genere per denegationem terminat, adhuc extrinseci, quare & omniscientiæ esse debet. Vt cert. 2. ac sæpe alias in hac controuersia attigimus, fuisseque controu. 1. monstrauimus: siquæ & omniscientiæ infinitæ per denegationem terminat, etiam extrinseci, è conceptu suo essentiali repugnat alia quauis obiecti cognitio, quoad substantiam, vel modum in illa ita infinita, adhuc formaliter, non inclusa.

2. Ad hæc cognitio illa alia directa creaturæ, atque à creatura ipsa tanquam ab obiecto primario, & specificatiuo Deo addita essentia sua à creatura, tanquam à termino specificante ipsam, penderet: quare nec maioris necessitatis, quam creaturæ ipsam specificantis foret; cum maioris longe necessitatis, quam creaturæ, etiam secundum statum possibilitatis præcisiuæ, quidvis diuinum sit esseque debeat: vt de inconnexione omnipotentiæ cum creaturis possibilitibus ostendebamus controu. 1. d. de omnipotentia. Est enim possibilitas rerum necessaria sit, nequeque non esse: nec possibilita prouide possint ad impossibilita, siue ad impossibilitatem migrare: aut magis necessitatis rerum possibilitate Deus est, magisque illi repugnat non esse, quam possibilitibus impossibilitas repugnat: vt late ibidem ostendimus, fundatque in doctrina

Christoph. de Orig. de Deo Vno, Tomus I.

Aristotelis 4. met. cap. 4. necessitatem vnam maiorem alia necessitate expresse admittentis. Tercio cum Deus creata non solum, vt possibilis, sed, vt absolute futura, & existentia directe, & independentem, à Deo tanquam à suæ scientiæ specificatiuo & primario obiecto, (horum sententia) cognoscat atque absolute rerum existentia, & futuritudo caduca de se sit, & defectibilis: & cognitio ipsa Dei de illis iuxta hanc doctrinam caduca de se sit, atque absolute defectibilis erit: quod diuino prædicato secundum intrinsecum sui conuenire repugnat: quarto demum inferitur cognitionem hanc diuinam, & cognitionem alia, quæ se Deus, & creaturas in se, tanquam in obiecto primario, & specificatiuo, indirecte & mediate (vt hi loquuntur) cognoscit, esse imperfectionem intrinsecam: & directam creaturæ cognitionem eo alterius creatura directam cognitionem imperfectionem intrinsecam esse, quo creatura illa imperfectior, & imperfectior sit: iuxta dicta cert. 2. & doctrinam Aristotelis 3. met. tex. 15. & 1. de anima tex. 86. & alibi pluries: & tandem nequit non ex utilitate obiecti primarij, & specificatiui creati cognitio diuina, quoad intrinsecum vilescere.

3. Secundo Arrubal nos. 1. p. t. d. c. 1. ait Deū obiectum primarium, & specificatiuum suæ scientiæ esse, etiam vt versatur circa creaturas, atque ad illas representandas porrigitur. Ceterum id muneris, non quia Deum, sed solum, quia omnipotentem, habere: vt verum omnino sit Deum habere in se rationem omnia creata cognoscendi, eo præcise, quod in se omnipotentiam, siue illorum omnium virtutem, & principium habeat. Secuti illum sunt recentiores comprouinciani nostri, quos eius Doctoris affectus non tam illius amor, quam in nostrum Valsquez, & eius Affectum magnum Magistrum meum Daza odium, & invidia, non multa laude, fecit in eandemque sententiam ire mihi visus est Herize nos. 1. p. tract. 1. d. 5. c. 3. §. 1. qui sane inconsequenter negat rationem obiecti primarij, & specificatiui cognitionis diuinæ de creaturis, cognitioni ipsi, in qua formaliter, nec solum eminentialiter (quod satis ipsi est, vt omnipotentia obiectum primarium specificatiuum sit) continetur, quod enim ait continentiam creaturarum in omnipotentia realem, robustioremque esse, in earum vero cognitione intentionalem, ac debiliorem, friuolum est. Nam, & intentionalis, continentia creaturarum in cognitione earum diuina, non ficta, & chimerica, sed vera, & realis est, sicuti vera & realis est illarum representatio: atque ex alia parte formalis, clarior, & expressior, quam earum in omnipotentia quod, vt in eius cognitione, tanquam in primario obiecto, & specificatiuo, clarior & expressior earum cognitio euadat, vt ad illas representandas clarior extendatur, magis proculdubio iuuat, quam robustior alia continentia earum in omnipotentia, quæ in linea physice actiuitatis, non in linea continentie intentionalis, & representationis, ad quam munus obiecti primarij & specificatiui spectat, tota continetur. Secundo quia citato loco ait: non solum omnipotentiam, sed, & cognitionem seu comprehensionem diuinam possibilem, quæ solum, est intentionalis, & debilis (vt ipse loquitur) eorum continentia, esse medium, in quo possibilia omnia cognoscantur: ergo intentionalitas, & debilitas continentie creaturarum in sui cognitione comprehensua diuina non obicit, vt à Deo, vel beatis in ipsa, tanquam in obiecto primario, & specificatiuo cognoscantur.

4. Sed, missis Doctoris huius inconsequentis, sic primo sententiam ipsam impugno. Ponamus enim per impossibile sublata omnipotentia creaturas possibiles manere possibiles: quod, etsi repugnet, admitti ad questionis examen rigidum debet, cum questionem, cuiusque suppositum non destruat, hæc liquideri solum est de obiecto formali primario, & specificatiuo, ratione cuius creaturæ cognoscantur à Deo; non autem de obiecto materiali, & pure terminatiuo, cuiusmodi esse supponimus creaturas, siue possibiles, siue existentes, videlicetque illæ, possibiles, vel existentes sunt, quod questionis non refert: quemadmodum querimus: an si spiritus non procederet à filio, distingueretur realiter ab illo: quæ tunc hypothesis impossibilis est, & tamen admittitur, vt inde dignoscatur, an à filio procedat, quia cum de fide distinguendus sit, si sublata per impossibile eius

A a